

Rene maskiner minimerer risikoen for brand ved høst

Gnister fra mejetærskere og andre maskiner er blandt de hyppigste årsager til markbrande i høstmånederne. SEGES Innovation, Beredskabsstyrelsen og Danske Beredskaber opfordrer til jævnlig rengøring af høstmaskinerne.

Mange markbrande startes af en gnist fra høstmaskinerne, eller når maskinerne bliver for varme og antænder støv eller andet tørt materiale. Med en ny høstsæson for døren opfordrer SEGES Innovation, Beredskabsstyrelsen og Danske Beredskaber maskinførerne til at gøre rengøring af maskineriet til en rutine.

- Det allervigtigste brandforebyggende tiltag er daglig rengøring af høstmaskinerne. Vi anbefaler, at mejetærskere blæses ren for halm og avner flere gange dagligt. Ude i marken er en løvblæser med batteri eller en kompressor oplagt til at blæse skidt væk, og ideelt set skal pressere, traktorer og andre maskiner tilsvarende blæses rene dagligt i høsten, siger Henning Sjørsløv Lyngvig, landskonsulent for Maskiner og Markteknik hos SEGES Innovation.

Fra Danske Beredskaber lyder det, at det virkelig kan betale sig, hvis man som landmand har sikret sig mod brand før, mejetærskeren startes op.

- Er man forberedt ved at have fyldt vand på marksprøjten eller har man en stubharve klar til at kunne lave et brandbælte, så kan man redde store arealer med afgrøder, og ikke mindst maskinparken, hvis ilden spreder sig hurtigt. Men lad være med at tage chancer, hvis ilden har fået for godt fat – sørg for at bringe dig selv og andre i sikkerhed, kom væk fra ilden, og ring efter brandvæsenet på 1-1-2, så kommer den nærmeste brandstation til hjælp, siger Bjarne Nigaard, sekretariatschef hos Danske Beredskaber.

Følg risikoen for brand på [Brandfare.dk](https://www.brandfare.dk)

Antallet af markbrande de enkelte år svinger meget, og ser man på statistikken, er det typisk i tørre somre, at antallet af markbrande topper. I det våde 2023 rykkede brandvæsenet ud til slukning af 171 markbrande, mens alarmen lød 959 gange i det ekstremt tørre 2018. Det lave antal i 2023 kan ud over det våde vejr skyldes, at flere landmænd tager deres forholdsregler.

Selvom vejret de seneste uger har bevirket, at brandfareindekset ved indgangen til høstsæsonen ikke viser øget risiko for brandfare, så kan det dog hurtigt ændre sig.

På [Brandfare.dk](https://www.brandfare.dk) finder du et brandfareindeks, som du kan bruge til at vurdere risikoen for, at der opstår markbrand. Risikoen for brand stiger, når det er tørt, varmt og blæsende.

- Tjek brandfareindekset, inden du høster. Hvis vi er oppe i de orange og røde nuancer, skal du overveje at vente med høstarbejdet – eller i hvert fald være ekstra opmærksom på at undgå, at der opstår brand, siger Mads Dalgaard, forebyggelsesekspert i Beredskabsstyrelsen.

Skab rammerne for en brandsikker høst

SEGES Innovation, Beredskabsstyrelsen og Danske Beredskaber har samlet de gode råd og forholdsregler til at skabe rammerne for en brandsikker høst:

Før høstarbejdet:

- Sørg for, at maskinen er vedligeholdt – smør maskindele, efterse remme, kontrollér køler og kølerslange, efterse det elektriske system, tjek bremses og lejer, udskift tærede og slidte dele og fjern rustskaller fra udstødningsrør

- Sørg for, at slukningsudstyr er på plads og virker. Det kan være en god idé også at medbringe branddaskere/bladriver eller lignende
- Hav gerne ekstra udstyr ved marken, som evt. kan lave et brandbælte eller slukke en brand
- Tjek [Brandfare.dk](https://www.brandfare.dk) – her angives en prognose for risiko for naturbrand

Under høstarbejdet:

- Rengør jævnligt maskinen og rens særligt køleren og udstødningssystemet for støv og avner
- Skærp din opmærksomhed jo tørrere, varmere og mere blæsende, det er
- Giv dig selv og udstyret nogle pauser. Lad ikke den varme maskine stå stille på områder med høj, tør bevoksning eller tæt på andet let antændeligt materiale
- Husk mobiltelefonen til eventuel alarmering
- Undlad tobaksrygning under høstarbejdet

Hvis uheldet alligevel er ude:

1. Bring dig selv og andre i sikkerhed og drej køretøjet mod vinden for at undgå røg og flammer ved udstigning.
2. Ring omgående 1-1-2
3. Begræns eller stands branden uden at udsætte dig selv eller andre for fare:
 - Brug pulverlukker og håndlukker til brand på maskiner
 - Brug vand til at slukke ild i afgrøder, halm, støv, avner m.v.
 - Lav evt. et brandbælte i afgrøderne umiddelbart uden for brandens rækkevidde, hvis du kan
 - Tag højde for vinden – ild spreder sig i vindretningen
4. Tag imod brandvæsenet – en "vejlogs" kan guide brandvæsenet hurtigt hen til branden

FAKTA

2018 var et rekordvarmt og tørt år, hvor brandvæsenet rykkede ud til 959 markbrande.

I 2023 rykkede brandvæsenet ud til 171 markbrande.

Kilde: Redningsberedskabets statistikbank

For yderligere kommentarer

Bjarne Nigaard, sekretariatschef, Danske Beredskaber, tlf.: 31 37 88 05

Mads Dalgaard, forebyggelsesekspert, Beredskabsstyrelsen, tlf.: 20 89 84 71

SEGES Innovation pressetelefon, tlf.: 21 69 89 35

Kilde: Redningsberedskabets statistikbank